

श्रीअन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वाञ्चल

Purwanchal National Daily

वर्ष : २४ ◆ अङ्क : २२७ ◆ पृष्ठ ६ ◆ बिर्तामोड ◆ वि.सं. २०७६ असार १९ गते विहीबार (Thursday, July 4, 2019) नेपाल सम्वत् १९३९ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल्य रु. : ५/- भारतमा भा.रु. : ४/-

धान रोपाईं : धान रोपाईं गर्दै ताप्लेजुङको सिरिजंघा गाउँपालिकाको खेवाङका किसान । तस्वीर : सन्तोष पुर्कुटी ।

नगरप्रमुखले कार्यक्षमै खैनी खाएपछि...

बिर्तामोड, असार १८ । विद्यार्थीको आनीवानी र आचरण सुधार्न भन्दै बिर्तामोड नगरपालिकाले स्थानीय पाठ्यक्रम तयार गरेको छ । 'बालमैत्री शिक्षणको सपना आचरणयुक्त समाजको परिकल्पना' भन्दै नगरपालिकाले स्थानीय पाठ्यक्रम आचरण सचेतना शिक्षा नाम दिएर पाठ्य पुस्तक नै तयार गर्‍यो । नगरप्रमुख धुवकुमार शिवाकोटीको अगुवाईमा तयार गरिएको सो पाठ्यक्रम यो शैक्षिक सत्रमा कक्षा ३ र ४ मा लागू गरिएको छ । नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष ०७६/०७७ का लागि प्रस्तुत गरेको नीति कार्यक्रममा समेत आचरण सचेतना शिक्षालाई निरन्तरता दिँदै भोलिको

समाज स्वस्थ र आचरणयुक्त बनाउने भन्दै कक्षा आठसम्मका विद्यार्थीलाई यो पाठ्यक्रममा आधारित भएर शिक्षा दिने भनिएको छ । बालबालिकाहरूले आचरण तथा आत्मरक्षा, व्यक्तित्व विकास, पोषण स्वास्थ्य र योग शिक्षा, हाम्रो धर्म, संस्कृति र स्थानीय लोकबाजा, धर्म, संस्कृतिको समेत संरक्षण गर्न सक्ने र धुम्रपान मद्यपानको कुलतबाट टाढा राख्न सहयोग पुग्ने भन्दै स्थानीय पाठ्यक्रम तयार गरिएको नगरप्रमुख शिवाकोटीले बताए । तर, उनले भने सार्वजनिक स्थल नगरपालिकाको कार्यक्षम (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

जुवाको खालबाट अध्यक्ष पक्राउ

इटहरी, असार १८ । प्रहरीले इटहरी उपमहानगरपालिकाका निर्वाचित जनप्रतिनिधिलाई जुवाको खालबाट पक्राउ गरेको छ । पक्राउ पर्नेमा इटहरी उपमहानगरपालिका-१५ का वडाअध्यक्ष श्रवणकुमार चौधरी रहेका छन् । उनलाई जुवा खेल्नेको अवस्थामा चौधरीलाई प्रहरीले खालबाटै पक्राउ गरेको हो । चौधरी दुवहीमा पक्राउ परेका सुनसरी प्रहरी प्रवक्ता ज्ञानेन्द्र फुयालले जानकारी दिएका हुन् । जुवा खेल्नेको अवस्थामा प्रहरीले उनीसहित ५ जनालाई पक्राउ गरेको हो । उनीहरूका साथबाट नगद २ लाख समेत बरामद भएको प्रहरीले जानकारी दिएको छ । प्रहरीका अनुसार उनीहरू दुवही -१२ मा रहेको गंगा चौधरीको घरमा पक्राउ परेका हुन् । पक्राउ पर्नेमा वडाध्यक्ष चौधरीसहित मोरङको ग्रामथान गाउँपालिका-६ का ४० वर्षीय रुपेशकुमार तामाङ, ग्रामथान-५ का ४० वर्षीय लालबहादुर चौधरी, गढी गाउँपालिका-३ का ४२ वर्षीय रमेश चौधरी र ३९ वर्षीय जोगेन्द्र उराव रहेका छन् । उनीहरूलाई जुवा ऐन अन्तर्गत मुद्दा चलाउने बताइएको छ ।

गौ मूत्रबाट औषधि !

भापा, असार १८ । भापामा गौ मूत्रबाट औषधि उत्पादन गर्न शुरु गरिएको छ । शिवसताक्षी नगरपालिकासहित धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थल सताक्षीधाममा गौश्रक ब्राण्डको औषधि उत्पादन गर्न शुरु गरिएको हो । धाममा २०७९ सालमा स्थापना भएको गोलोक गोवर्द्धन गौशाला स्थापना भएको थियो । गौशालाका उन्नत तथा स्वस्थ गाईको मूत्र भुईँमा फर्न नदिई सोभै संकलन गरी वाष्पिकरणको प्रक्रियाबाट पुनः तरल पदार्थमा रूपान्तरण गरी गौश्रक उत्पादन हुने गरेको गौशालाका संरक्षक नन्दकिशोर भारद्वाजले जानकारी दिए । उनले दैनिक ४० लिटर गौश्रक उत्पादन हुने बताए । उनले भने- गौश्रक पेट लगायत रोगको उपचारमा प्रयोग हुन्छ । गौशालाले बलको जुस, गोबरको कोइला, अगरबत्ती, हवन सामग्री, गँड्यौला मलको पनि उत्पादन शुरु गरेको छ । गँड्यौला मल दैनिक एक क्वीन्टल उत्पादन हुने गरेको छ । गौशालामा आयुर्वेदिक औषधिको व्यावसायिक उत्पादन गर्ने तयारी गरिएको गौशालाको

६० केजी चाँदी जस्तो धातुसहित पक्राउ

मोरङ, असार १८ । विराटनगर महानगरपालिका-१२ स्थित रोडशेप चोकबाट ५९ केजी ९ सय ३४ ग्राम चाँदी जस्तो देखिने सेतो धातुका टुक्राहरू सहित भारत जोगवनी-१६ बस्ने २४ वर्षीय गौरवकुमार साहलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ । जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरङबाट खटिएको प्रहरीले वीआर ११ एके १७९१ नम्बरको भारतीय कार जाँच गर्ने क्रममा कारको सिटमुनि प्लाष्टिक तथा कार्टुन टेपले बेरिएको अवस्थामा लुकाई छिपाई राखेको उक्त परिमाणको चाँदी जस्तो देखिने सेतो धातुका टुक्राहरू फेला पारी चालक साहलाई पक्राउ गरेको हो । पक्राउ परेका साहलाई आवश्यक अनुसन्धान तथा कारवाहीको लागि मंगलवार राजश्व अनुसन्धान कार्यालय इटहरी पठाइएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरङले जनाएको छ ।

होटेलमा प्रेमिकासँग बसेका युवकको मृत्यु

भापा, असार १८ । युईबाट नेपाल फर्किएर प्रेमिकासँगै होटलमा बसेका एक युवकको मृत्यु भएको छ । असार १९ गते दुवईबाट नेपाल फर्किएका २६ वर्षीय प्रमोद गुरुङ नयाँ बसपार्कस्थित शुभकलश गेस्ट हाउसमा बुधवार विहान मृत फेला परेका हुन् । उनीहरूको कोठामा २ वटा वियर, गाँजा र यौन शक्तिवर्द्धक औषधिसमेत फेला परेको छ । मृतक गुरुङ र युवती दुवै जना अविवाहित हुन् । उनीहरू १९ गतेदेखि १४ गतेसम्म सोही होटलमा बसेका थिए । (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

एसईईको पूरक साउन २६ र २७ गते

भापा, असार १८ । माध्यमिक शिक्षा परीक्षा अर्थात् एसईईको पूरक (ग्रेड वृद्धि) परीक्षा आगामी साउन २६ र २७ गते सञ्चालन हुने भएको छ । राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय सानोठिमीले बुधवार परीक्षा तालिका सार्वजनिक गर्दै ग्रेड वृद्धि परीक्षाका लागि आगामी साउन १५ गतेभित्र प्रवेशपत्र र ग्रेडसीटको प्रतिलिपि राखी शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइमा फाराम बुझाउन विद्यार्थीलाई सूचना गरेको छ । (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

कोहेड (COHED) कलेजमा कक्षा ११को भर्ना खुल्यो

- विज्ञान - (कम्प्युटर साइन्स/ बायोलोजी)
- व्यवस्थापन (कम्प्युटर साइन्स, होटल मेनेजमेन्ट, विजनेस स्टडिज मानविकी -मास कन्सुमिशन, सोसियोलोजी, अंग्रेजी

फर्म वितरण धमाधम भइरहेको छ । उन्कट विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्था छ ।
विज्ञान प्रवेश परीक्षा: २०७६ असार २२ गते अद्वैतवार विहान ८ बजे
प्रवेश परीक्षाका लागि तम्ना प्रश्न-पत्र उपलब्ध गराइनेछ ।
कार्यालय खुल्ने समय: विहान ६:३० देखि दिउँसो ४:०० बजेसम्म

नोट: शनिवार तथा बिदाका दिन पनि कार्यालय खुला रहनेछ ।

सम्पर्क: कोहेड(COHED) कलेज, बिर्तामोड, भापा
फोन नं. ०२३-५४२२२४, ९८४२६३२९९/९८४२६३३३२

ADMISSION OPEN

10 DAYS MAKEUP WORKSHOP

@ BIRTAMODE

From Shrawan 7th - 17th

With Nepal 1st Session Makeup Artist & Senior Faculty Member of Nepal.

COURSES OFFERED

- ✓ SKIN ANALYSIS
- ✓ PRODUCTS KNOWLEDGE
- ✓ BASIC MAKEUP
- ✓ PARTY MAKEUP
- ✓ FLAWLESS MAKEUP
- ✓ RAMP MAKEUP
- ✓ AIRBRUSH MAKEUP
- ✓ BRIDAL MAKEUP & JURUS
- ✓ HALLOWN MAKEUP

THEORY & PRACTICAL CLASSES CERTIFICATES PROVIDED !

Book Your Seat Today !

NEELDAVID'S
INTERNATIONAL SALON & ACADEMY
Hanuman Shopping Center, Birtamode
9814935482

श्री लक्ष्मी मा. वि. मा कक्षा ११ को भर्ना खुल्यो

● विज्ञान तर्फ :- (कम्प्युटर साइन्स/ बायोलोजी)
● व्यवस्थापन तर्फ :- कम्प्युटर साइन्स/ बिजनेस स्टडिज

भर्ना फारम वितरण धमाधम भइरहेको छ ।
उत्कृष्ट विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्था छ ।
कार्यालय खुल्ने समय: विहान ६:३० बजेदेखि ४:०० बजेसम्म

सम्पर्क : श्री लक्ष्मी मावि
अर्जुनधारा-६, भापा
फोन नं. ०२३-५४२०८६, ९८५२६४२०८६, ९८४२६७३४३६

सञ्जीवनी अस्पतालमा विशेष डाक्टरहरूको सेवा

डा. सीपी यादव
वरिष्ठ मुटु रोग विशेषज्ञ
अब २४ सै घण्टा

डा. दीपक पौडेल
वरिष्ठ नवजात शिशु तथा बाल रोग विशेषज्ञ

दैनिक सेवाहरू:
- बालरोग सेवा
- स्त्री तथा प्रसूति सेवा
- फिजिसियन (मधुमेह, प्रेसर, पेट, छाती तथा थाइराइड) सेवा
- नाक, कान, घाँटी रोग सेवा
- हाडजोर्नी तथा नशा रोग विशेषज्ञ
- छाला तथा यौन रोग सेवा
- मिडियो एक्स-रे सेवा

नोट: ओपीडी सेवा, विहान ९ बजेदेखि ५ बजेसम्म । २४ सै घण्टा इमरजेन्सी तथा ICU सेवा

सञ्जीवनी अस्पताल प्रालि
बिर्तामोड-१, भापा (०२३-५४४२६०)

भर्ना खुल्यो ! भर्ना खुल्यो ! भर्ना खुल्यो !

२०७५ सालको SEE परीक्षामा सफल सम्पूर्ण विद्यार्थीहरूलाई हार्दिक बधाई तथा उत्तरोत्तर प्रगतिको शुभकामना ।

वालमीकि प्रोभिडेन्स सेकेन्डरी स्कूल बिर्तामोडको

कक्षा ११ मा व्यवस्थापन संकाय अन्तर्गत

कम्प्युटर साइन्स (Computer Science)
(Hotel Management)
(Travel & Tourism)
(Business Studies)

विषयमा भर्ना खुलेको सम्पूर्ण विद्यार्थी तथा अभिभावकहरूमा जानकारी गराइन्छ ।
विद्यार्थी भर्ना आवेदन फारम विद्यालय प्रशासनबाट वितरण भइरहेको छ ।
विस्तृत जानकारीका लागि : **BALMIKI PROVIDENCE SECONDARY SCHOOL**
BIRTAMODE -1, JHAPA
Phone No. 023-540443/540195

भर्ना खुल्यो ! भर्ना खुल्यो !!

श्री कनकाई माध्यमिक विद्यालय कनकाई नगरपालिका - ३ सुरुङ्गा, भापा

कक्षा ११ मा पठनपाठन गरिने विषयहरू:

- विज्ञान (Science)
- कम्प्युटर विज्ञान (Computer Science)
- व्यवस्थापन (Management) (अंग्रेजी र नेपाली दुवै माध्यममा)
- मानविकी (Arts) शिक्षा (Education)
- Health and physical education

नोट: कक्षा ११ को विज्ञान विषयको प्रवेश परीक्षा निम्न मिति र समयमा हुनेछ:
मिति: २०७६/०३/२२ र २४ गते
समय: दिनेको ११:३० बजे देखि

(व्यवस्थापन, मानविकी, शिक्षा विषयहरू विद्यालय सत्रमा पठनपाठन हुनेछन्)

सम्पर्क: ०२३-५५०१२५, ९८४२६५७२९६, ९८४२६५७२९०, ९८४२६५७६५

निदि माध्यमिक विद्यालय (इन्द्रेणी क्याम्पस)

भर्ना खुल्यो !

कक्षा-११ को विज्ञान, व्यवस्थापन पठन मानविकी

विशेषताहरू

१. शिक्षा क्षेत्रमा दक्षता हासिल गरेका प्रबुद्ध व्यक्तिहरूबाट सुलभ शुल्कमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गरिने ।
२. सुविधा सम्पन्न आधुनिक भवनमा विज्ञान प्रयोगशाला, कम्प्युटर प्रयोगशालाका साथै प्रत्येक कक्षाकोठामा सीसी क्यामेराको व्यवस्था भएको ।
३. सर्वसुलभ यान्त्रिक सुविधा ।
४. अनुशासित वातावरणमा पढाइ हुने ।
५. विज्ञान विषयका लागि विशेष अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था भएको ।
६. व्यवस्थापन विषय पढेका लागि औद्योगिक भ्रमणको व्यवस्था भएको ।
७. आकर्षक छात्रवृत्तिको सुविधा ।
८. छुट्टै विशेष कक्षा समेत सञ्चालन गरिने ।
९. +२ र बीबीएममा उन्कट नतिजा ब्याचन प्राप्त ।
१०. सुलभ शुल्कमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गरिने ।

साइन्स ब्लक टिमद्वारा सञ्चालित

प्रवेश परीक्षा :
विज्ञानका लागि असार २८ गते
शनिवार १० बजे

थप जानकारीका लागि : निदि माध्यमिक विद्यालय तथा इन्द्रेणी क्याम्पस, बिर्तामोड १, रामचोक (काठा)
फोन नं. : ०२३-५४४४९२, ५४६०८८/मो. ९८५२६७३०८८, ९८५२६८८००

फेरि पनि बिर्तामोड-चन्द्रगढी सडक

अठार महिनाभित्रमा निर्माण सम्पन्न गर्ने गरी शुरू भएको बिर्तामोड-चन्द्रगढी सडकखण्डको काममा केही प्रगति भएको छैन । सम्झौताको एक वर्ष बितिसक्यो तर सडक निर्माण सम्पन्न हुने लक्षण कतै देखिँदैन । सो सडकखण्डको चौध किलोमिटर मध्ये अढाई किलोमिटर चारलेनको र डेढ किलोमिटर दुई लेनको बनाउने सम्झौता अनुसार निर्माण कम्पनी आशिष प्रेरा जेभीले अबको छ महिनाभित्र निर्माण सम्पन्न गर्नुपर्नेछ । त्यसको तीन महिना वर्षाको समय हो र बाँकी तीन महिनामा सडक हस्तान्तरण गर्नुपर्ने हुन्छ । तर, सडकको अवस्था निर्माण कार्य प्रारम्भ हुनुअघिको भन्दा पनि रुग्ण छ जसका कारण त्यसक्षेत्रको व्यापार-व्यवसाय मात्र होइन स्थानीयबासीको जीवन नै अस्तव्यस्त भएको छ ।

बिर्तामोडको मुक्तिचोकदेखि मेची आँखा अस्पतालसम्मको सडकखण्डका बासिन्दा र व्यवसायीले पटक-पटक सडक तीव्रगतिमा निर्माण होस् भन्ने माग राखे । प्रधानमन्त्रीसम्मलाई सडकमै रोकेर ज्ञापन दिए, स्थानीय सरकारमा त धेरैपटक अनुरोध-विनय गरे, सडक विभागको ध्यानाकर्षण गराए तर अवस्था जस्ताको तस्तै भयो । केही नलागेर सडकमै विरोध जनाएको पनि धेरै भयो । यसक्रममा पछिल्लो पटक सडक पीडित व्यवसायी र स्थानीयबासी मंगलबार र सडक प्रदर्शनीको तयारीमा रूँदा नगर प्रमुखले छलफलमा बोलाएर आश्वासन दिएर विद्रोहलाई एकछिनलाई समन गरे ।

स्मार्ट सिटीको अवधारणा अनुसार निर्माण हुने भनिएको चारकिलो मिटर सडक क्षेत्रको दुबै किनारमा बनिनुपर्ने नाला वर्षादिनमा पनि सकिएन । ढलका रूपमा प्रयोग हुने ढलको दीर्घकालीन योजना केही छैन । ढलबाट बग्ने फोहोर नदीमा मिसाउँदा त्यसले पार्ने वातावरणीय असरको हेक्का न सडकलाई छ, न त स्थानीय सरकार अर्थात् नगरपालिकालाई । पानी प्रदूषित भई जलचर प्राणीलाई पार्ने असर, सो पानीबाट सिञ्चित हुने खेती र त्यसबाट उत्पादन हुने कृषि वस्तुमाथिको असरको मूल्यांकन गर्न न केही वातावरण विज्ञलाई जिम्मा दिइएको छ न त सुभाष नै लिइएको छ ।

वातावरणीय असरका यी र यस्ता विषय दीर्घकालीन कुरा छन् । तत्काल देखिने र अनुभूत गरिने विषय भनेको सडकले प्रभाव पार्दै रहेको अव्यवस्था, अस्विधा र सास्ती नै हो । अत्यन्त धेरै आवागमन हुने, जिल्लाको सदरमुकामसँग जोड्ने मेची अञ्चलकै मुख्य सडकखण्डको यो दुर्दशाले सम्बद्ध पक्ष, नियमनकारी निकाय, स्थानीय सरकार, सडक विभाग र संघीय सरकारलाई पोल्दैन भने यो स्थानीयबासीको दुर्भाग्य भन्नुपर्ला । यद्यपि स्थानीय सरकार प्रमुख धुवकुमार शिवाकोटीले आक्रोशित र पीडित प्रतिनिधिहरूसँग निर्माणको काम तीव्रगतिमा गराउने आश्वासन दिएका छन् । तथापि यतिले जनताको अपेक्षा पूरा होला भन्ने ठाउँ छैन ।

अहिले असार विकासका लागि भ्याइ-नभ्याइ छ समृद्ध सबैलाई । पालिका हुन् वा सडक विभाग, विकास मन्त्रालय हुन् वा सरकार सबैको ध्यान असार मसान्तसम्म जोडिएको छ । यतिबेला सडक कालोपत्रे गर्नेदेखि विकास बजेटका मर्मत, सम्भार लगायतका काम गर्ने चटारो छ । वर्षाको मौसम भएकाले यो विकास 'अध्यारोको काम र खोलाको गीत' सरह नहोस् त्यतातर्फ सबैले चनाखो हुनुपर्छ ।

भारण्डरूपी नेता र उनकै इतिहासले खप्न थालेको घात

राज्यशक्तिको प्रमाद स्वीकार्ने बाध्यता र लोकतन्त्र !

नकुल कार्की

अहिले देशको सिक्रो राजनीतिक जीवनले अंगीकार गरिरहेको नयाँ तवर-तरिका वा विद्यमान शासकीय शैलीले एउटा तीखो प्रश्न के जन्माएको छ भने- कतै आजको संवैधानिक राज्यव्यवस्था स्थापनाको लक्ष्य भन्दा कति, विद्रोह र आन्दोलनहरूको नेतृत्व गर्नेहरू तथा तिनलाई भरपर्दो ऊर्जा दिने पृष्ठभूमि बनेका अगुवाहरूले आफ्नो सो इतिहासमाथि विवेकहीन घात गरिरहेका त छैनन् ? साँच्चै तिनै क्रान्ति, विद्रोह र आन्दोलनहरूलाई लक्षित शासकीय स्वरूपका रूपमा खडा भएको हो आजको लोकतन्त्र लोकतान्त्रिक गणतन्त्र हुन सकेर पनि यसको अनुहार नै नेता-अगुवाहरूले हाँकिरहेका शासकीय परिपाटीले लोक-अनपेक्षित तुल्याउँदै लगेको छ र यही अहिले लोकको अनुरागले अभिषिक्त राज्यव्यवस्था लोककै निराशा र आगामी त्रासदको भयावह संभावना बनेको छ । यी पक्षहरू लेखिरहेको समयमा धान दिवस मनाइएका र तिनमा सरकारका प्रधानमन्त्री-मन्त्रीहरू, सत्तारूढ र सबै राजनीतिक थर-गोत्रका नेताहरू लगायतको नाटकीय मञ्चका समाचारहरूसँगै सलिले विदेशबाट २५ अर्ब रूपैयाँको चामल यस कृषिप्रधान देशमा आयात हुने शर्मनाक तथ्याङ्कको समाचार पनि आइरहेको छ । यो सबभन्दा पछिल्लो अदूरदर्शिताको सामान्य उदाहरण होइन । देशका कर्मशील पाखुराहरू विदेश निर्यात गर्ने क्रम घटेको छैन र विदेशी जनशक्ति अतिक्रमण बढिरहेको थिएन भने संभवतः अबसम्म यस देशले नेपाली आवश्यकताको उपर्युक्त ५ अर्बलाई कतिले गुणा गर्दा हुने आँकडा पनि लाज पचाएर सुन्नुपर्ने दुर्भाग्य हुन्थ्यो कुनै ! हिजो राष्ट्रिय एवम् सामाजिक जीवनका सबै तर्फा र तह उन्नत, समृद्ध र सुखी हुन्छ भनेर गरिएका परिवर्तनकारी क्रान्ति, विद्रोह र संघर्षपूर्ण आन्दोलनहरू लक्ष्यमा सफल भएपछि राजनीतिले नैतिक बाटो बिराएकै कारण शायद यस वर्तमानमा आइपुग्दासम्म अन्तर्गतको अनुभूति बलिदानी नेपालीका दिल-दिमागमा डहन-बिभाजन थालिसकेको छ । र, अहिलेको स्थिति-परिस्थितिको निवारणार्थ अर्को संघर्षको खाँचो नेपाली दिल-दिमाग प्रक्षिप्त हुँदै छिप्यो-फाँडिँदै र फैलिँदै गइरहेका अदम्य संकेतहरू देखिन थालेका छन् । यो राम्रो भावस्थको संकेत कदापी होइन ।

पहिला-पहिलाका राजनीतिक परिवर्तनहरू, आम नागरिकका जीवन-दैनिकीको सरोकारका हकमा अर्थहीन र भावी पीढीका निमित्त सन्दिग्ध बनेर गुञ्जिएका थिए, अहिलेको अवस्थाले तिनको अनुशासन गर्न थालेको प्रतीत हुँदो छ । राज्यका नीति र बिधिबाट चलाइनुपर्ने लोकतान्त्रिक शासन पद्धतिको निर्देशनलाई संविधानको

कितावभित्र निद्राको ओखति खुवाई अगम सिंहदरवारको वातावरणलाई सुन्दर-मुलायम गजेरामा सुताएर व्यवहार-जगतलाई हुकुम-फरमानबाट चलायमान राखिएको देखिँदो छ । आधारभूत वर्गका निर्ध-निमुखा नागरिक सामन्तयुगीन शासक र तिनका आठपहरिया, भाइ-भारदार खवालाहरू सिँदीभिन्न रूपमा हुने-गरिने व्यवहार जस्तै ढप-ढाँचाको दलनमा पिसिइरहेका छन् । त्यो वर्गका हृदयविदारक बन्दै गएको जीवन-व्यवहारबाट उत्पन्न कहर देख्ने आँखामा स्वार्थको बाक्लो तुँवालो लागेको भान हुन्छ भने बुझ्ने विवेकको अवसान भइसकेको भान भइरहेको अवस्था छ अहिले ।

यसबेला देश 'भारण्ड' चरा (दुई टाउका र एउटै पेट भएको पञ्चतन्त्र-कथामा वर्णित चरो)-रूपी नेतृत्वको हुकुमी सर्वोच्चताको छायाँछपी दलनमा छ । चरम दलीय पक्षपातले देशमा 'राम्रा'-हरूलाई उपेक्षाको निर्मम कुचोले बदारेर तिनै तह सत्ताका 'हाम्रा'-हरूलाई गजधम्याउँने गरिँदछ । विकासका 'अग्रगामी' (?) कार्यक्रमहरू हेर्ने, प्रसिद्ध विश्लेषक कृष्ण खनालले भने भैं अधिल्ला एक-दुई वर्ष पुरानै, जो भेटिन्छ सो, पत्र-पत्रिकाका छापिएका सम्बन्धित समाचार पढे पुछ, नयाँमा त्यही कुरा तिथि-मिति बदलिएका न हुन्छन् । चीनबाट रेल ल्याउने, भारतबाट पानी-जहाज ल्याउने, भाषाको दमकमा विश्वकै अग्लो बुद्धमूर्ति र सम्पूर्ण नेपाल देखिने (?) भ्यू-टाओर निर्माण गर्ने र नेपाललाई समृद्ध बनाउने चाँकिलो हावापारी छाराहरू ती समाचारका अग्रशृंगार छँदैछन् क्यारे ! देशको राजधानीको काकाकुल कोलाहलले पञ्चायतकालदेखि नै निरन्तरता पाउँदै आएको छ-समाप्त प्रतिशतको हिसाब दिँदादिदै पञ्चायत दिवंगत भयो, प्रजातन्त्रकाल र ज्ञानेन्द्रकाल पनि उसरी नै गुञ्जिए । अहिले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रकालमा विदेशी निर्माण ठेकेदार नै रहस्यमय तरिकाबाट भाग्यो, काम स्थगित छ तापनि बेला-बेला त्यसले प्रधानमन्त्री-मन्त्रीहरूका भाषणमा पुनर्जाग्रत हुन पाउँदैछ । राजधानी लगायत देशभरका सडक-बाटारहरू ठेकेदारहरूले पेशकी पगाने खातिर 'बनाउने' निर्मा 'कोतरेर' बचाव छन् । सुदूर पूर्वी भाषाको विकासोन्मुख ठूलो शहर बिर्तामोडका बिरक्त बासिन्दाले त त्यहाँको 'जहिल्यै निर्माणधीन' मुख्य सडककै बाह्रमासे हिलोमा बाउसे गरी यस वर्षको असार पन्ध्र (अन्तर्राष्ट्रिय धान दिवस पनि)-मा धान-रोपाईसम्म गरेर 'आँखा खोलेर हेरे' भने जनादेशसम्म गरेका समाचार आएका छन् । यसै समय नेपालमा चिया खेतीमा ख्याती कमाउँदै आएको इलाम जिल्ला सूर्योदय नगरपालिका क्षेत्रका चिया किसानले हरियो पत्ती नबिकेको आक्रोश स्वरूप सडकमै हरियोपत्ती पोखेर सरकारको कृषि विकास-कृषि उद्योग नीतिलाई विस्त्याएको समाचार पनि आएका छन् । अर्थात्, ३६४ दिन किसानका समस्या र अत्याचारहरूफर्कै ध्यान नदिने, एक दिन (असार १५) माइला-माइला खर्चातु कार्यक्रमहरू गर्ने अनि विभागीय टिप्पणीका कागजी आँकडा सुनाएर विकास भइरहेको र 'समुद्धि' शीर्षकमा मनमोहक किताब त्यसैमाथि रच्ने कस्तो गजब जनताको जनवादेले पाउला फेँदैछ नेपालमा !

हत्याको किटान मुद्दामा सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट हत्यारा सावित भई सर्वस्वसहित जन्मकैद भोगिरहेको बालकृष्ण ढुंगेललाई 'असल चाल-चलन र भद्र चरित्र

बन्द-हडतालहरूमा नकारात्मकता जाहेर हुने मात्रा बढ्दै गएको छ । जैरञ्जानिक हत्याका घटना २०५८-०६२ ताका जस्तै नाक-नक्सा लिएर प्रारम्भ भएको छ । मानव अधिकार सरकारी तजबीजमा मुन्द्याउने जस्तो अलोकतान्त्रिक अवधारणा प्रक्षेपण गरेर राज्यले कस्तो भविष्य आँकेको हो भन्ने विषय दुर्बोधगम्य छ । सञ्चार क्षेत्रलाई अँचेत्ले तुजुक केका लागि भन्ने विषय त भन्न नाझिसकेको छ ।

भएको व्यक्ति-मा राज्यले नै अनुदान गरी मुक्त गर्‍यो । नन्प्रसाद अधिकारी न्याय मादामादै मरे-उनकी पत्नी गंगामाया छोराको हत्यारो फलानोलाई दण्ड दिइयोस् भन्दै केही वर्षदेखि संघर्षमा छँदैछिन् । निर्मला पन्तको, देश र विदेशसम्म बहुवर्षीय बलात्कार र नृशंस हत्याको घटनाको 'सक्रिय छानबीन भइरहेको छ, दोषी पत्ता लगाएर छाड्ने' तह-तहका र पटक-पटकका आधिकारिक प्रतिबद्धताहरू कागको काग-काग जस्तै अर्थ न बर्थेको कौडै ढवौँसमा 'शून्यमा शून्यसरि' भएको छ । भ्रष्टाचार, कमिशन खोरी, सेटिङबाजी र राष्ट्रिय सम्पति भएको जनताबाट संकलित कर-तिरोको भँडारे घोडालाहरूका अनगिन्ती साना-ठूला घटना आधिकारिक कुर्सी वरिपरि भइरहेका छन् र ती सबै चर्लाचरका पर्दाका दृश्यहरू जस्तै पहिलोले दोस्रोबाट पटाक्षेप हुँदै गइरहेका छन् । तीमध्ये अधिक अधिकांश भारण्ड चरो स्वरूपको नेतृत्वका हनुमान चालिसे शिविर परिसरमा भइरहेका छन्- देश हाँके मण्डलीमा समाविष्टदेखि तलका कौडै-कन्दने, गाडे-च्याने, लाइन छोकडासम्मका संगठित माखे-साइलामा जर्कडिएका छन्- परस्पर अनुबन्धित रूपमा ।

पञ्चायतकालमा पञ्च-नेताहरूले उनका व्यक्तिगत र उनको एकाधिकार शासनविरोधीलाई 'मुद्धिभर अराष्ट्रिय तत्वहरूको हाम्रा विरुद्ध के दम ?' भन्ने फर्माउँदा फर्माउँदै ३० वर्ष जमेको पञ्चायती व्यवस्था गर्ल्याम ढल्यो । त्यही सनातन दम्भको दयाङ्गो २३८ वर्षदेखि बजाएर जनाधिकार कुल्चिआएको राजतन्त्र उखेलियो । अहिले पनि जन-समर्थन बढाउँदै लगेका विद्रोहका आवाजलाई हिजाउने-तर्साउने उही रुढ पम्पराको पुनरावृत्त भएको देखिन्छ । आफ्नो अनुहारमा मैलो-हिलो लागिरहेको कुनै आफ्नै पूर्व सहयात्री-सहकर्मीले देख्यो र सचेत गरायो भने अनुहारको हिलो पुख्रुको सङ्घा 'मेरो अनुहारको हिलो किन देखिस् त ?' भनेर पाखुरा सुकेँ भैं गर्नु लोकतन्त्रको सारभूत सिद्धान्तमा पर्दै नपर्ने र स्तर खस्केको हरकत भइरहेको छ । अन्ततः बन्द-हडतालहरूमा नकारात्मकता जाहेर हुने मात्रा बढ्दै गएको छ । गैरन्यायिक हत्याका घटना २०५८-०६२ ताका जस्तै नाक-नक्सा लिएर प्रारम्भ भएको छ । मानव अधिकार सरकारी तजबीजमा मुन्द्याउने जस्तो अलोकतान्त्रिक अवधारणा प्रक्षेपण गरेर राज्यले कस्तो भविष्य आँकेको हो भन्ने विषय दुर्बोधगम्य छ । सञ्चार क्षेत्रलाई अँचेत्ले तुजुक केका लागि भन्ने विषय त भन्न नाझिसकेको छ ।

वस्तुतः राजनीतिमा विचार नेता र अगुवाले दिने

विद्यालय कर्मचारीको समस्या किन जस्ताको त्यस्तै ?

विजय अधिकारी

लामो समय राजनीतिक अस्थिरताले गाँजेको मुलुकको सत्ता सञ्चालनमा रहेको शक्तिसँग भण्डै दुई तिहाई हाराहारीको बहुमत छ । अर्थात् यतिखेर देशमा बालियो

सत्ता सञ्चालक दलको सल्लाहकार त होइन नै, तर सत्ता सञ्चालकहरूले अपनाएको विधि र कार्यबाट पीडित व्यक्ति हुँ । त्यसैले मैले यो लेख लेख्न आवश्यक ठानेको हुँ ।

प्रसँग हो देशमा रहेका सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत कर्मचारीको । वितेका दशक मात्रै हेर्ने हो भने देशमा कैयौँपटक सरकार फेरिए । विद्यालय कर्मचारीको समस्या भने जस्ताको त्यस्तै रह्यो । सामुदायिक विद्यालयका कर्मचारीको

समस्या ज्यूँका त्यूँ रहनुको पछिल्लर के कारण होला ? राज्य सञ्चालकहरू किन यस विषयमा गम्भीर नभएका होलान् ? यस्ता यावत प्रश्नको उत्तर नपाउँदाको छटपटी बयान गरी साध्य छैन ।

सरकारले नै श्रमिकको मासिक न्यूनतम तलब १३ हजार चार सय ५० रूपैयाँ तोकेको छ । तर, सरकारकै निर्णयबाट समेत वञ्चित वर्ग हो विद्यालय कर्मचारी । आज के खाउँ ? भोलि के लाउँ ? परिवार कसरी पाली ? भन्ने अवस्थामा रहेका विद्यालय कर्मचारीबाट के खालको कार्य सम्पादन हुने होला ? भन्ने तर्फ किन सरकार सोच्दैन ।

कर्मचारी कै हितमा काम गर्ने भनेर गठन भएका विद्यालय कर्मचारीका संघ र संगठन, शिक्षक महासंघ आदिको ध्यान किन पुगिरहेको छैन ?

कर्मचारीकै संगठन, यूनिन, परिषद्, शिक्षक महासंघ आदिले भने आ-आफ्नै तर्क प्रस्तुत गरिरहेको र निरीह विद्यालय कर्मचारी र कार्यालय सहयोगी भने केही हुन्छ कि

भन्ने आश गरेर बसेको दयनीय अवस्था छ ।

विगत लामो समयदेखि विद्यालय कर्मचारीका विषयका धेरै कुरामा ध्यान दिइएन, यतिखेर पनि ध्यान दिने छँदै देखिएको छैन । सरकारले बजेट पाउँदा गर्दा विद्यालय कर्मचारीका हकमा भिन्न तरिकाले सोच्नु आवश्यक छ । तलब प्रतिशतको आधारमा होइन निश्चित मापदण्डलाई आधार मानि वृद्धि गर्नुपर्छ ।

मानौँ मासिक ३० हजार रूपैयाँ तलब खाने सरकारी ओहोदाको कर्मचारी र मासिक चार हजार तलब खाने विद्यालय सहयोगीबीचको तलब स्केललाई आधार मानेर प्रतिशतमा तलब निर्धारण गरियो भने विद्यालय कर्मचारी माथि फेरि अन्याय हुनेमा शंका छैन ।

सरकार सञ्चालक दलका नेताहरू गरीब र धनी बीचको खाडल पुर्छु भनेर भाषण गर्छन्, यति कुरामा हेक्का राखेनन् भने उनीहरूको कुरा हावापारी प्रमाणित हुनेछ । बजेट निर्माणको प्रक्रिया जारी रहेका सन्दर्भमा उक्काइएको प्रस्तुत सन्दर्भ एउटा उदाहरण मात्रै हो ।

विद्यालय कर्मचारीका सवालमा थुप्रै समस्या छन् । यदि सरकारले चाह्यो भने अन्य कतिपय यस्ता समस्याहरूलाई सुधार गर्न कुनै गाह्रो काम छैन । विद्यालय कर्मचारीको संगठन, यूनिन, परिषद् आदि लगायतले पनि एकजुट भई सहकार्य गरी अर्थ बढ्न आवश्यक छ । अनि मात्र समग्र विद्यालय कर्मचारीको हित हुनेछ ।

सरकारको कोषबाट तलब खाने एउटा नेपाली नागरिक मासिक चार हजार रूपैयाँबाट गुजारा गरिरहेको छ भन्ने कुराभन्दा लज्जास्पद कुरा सायदै होला । सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत कर्मचारी र कार्यालय सहयोगीको यो विवशता समाधानका बारेमा विधिसम्मत निकास निकाल्ने जिम्मा सरकारकै हो । बेलेमा सोचोस् !

सरकार छ । यो सरकारले गरेको राजनीतिक गतिविधिको विश्लेषण गर्ने काम राजनीतिक विश्लेषककै जिम्मामा छाड्दै व्यवहारिक र आफ्नो पेशामा भोगेको अनुभवका आधारमा केही बिचार प्रवाह गर्ने उद्देश्यले यो छोटो लेख लेखेको हुँ । म

सामाजिक सञ्जाल

'जातीय भेदभाव' गर्ने यस्ता पुस्तकहरूलाई कसरी छुनौट गर्छौं निजी विद्यालयहरूले पनि ! एक जिज्ञासा ! पुस्तक छपाईका क्रम मा यदि अज्ञान मै यो भुल हुन गएको भए, क्षमायाचना माग्दै, उक्त प्रकाशनले यथाशीघ्र सबै विद्यार्थीहरूबाट यो पुस्तक फिर्ता लिई सच्चाएर पठाउनु पर्‍यो । साथै बजारमा रहेको स्टक पनि फिर्ता लानु पर्‍यो ।

- गौरीशंकर गुप्ता टिड्कु

'पाटी एकता टुंगिएन भनेर अब निराशा हुनुपर्दैन' प्रधानमन्त्री ओलीले भन्नुभयो- 'असारभित्र सबै तहको एकता टुंगिन्छ र नयाँ आर्थिक वर्षदेखि सबैले नेता कार्यकर्ताले उत्साहपूर्वक काम गर्न थाल्नुहुनेछ ।'

- चेतन अधिकारी

आधुनिक प्रविधिमा किसानको आकर्षण

बितामोड, असार १८। भूपाको कचनकवलमा ब्याड नै नराखी धान रोप्ने प्रविधिमा किसानहरुको आकर्षण बढ्न थालेको छ। धान रोपणका लागि बीउ राख्ने र रोप्ने रोपणको फन्फट गर्नु नपर्ने भएपछि किसानहरु बीउ छर्ने हाते मसिन (ड्रम सिडर) तर्फ आकर्षित हुन थालेका हुन्।

परीक्षण पछि गत वर्षदेखि प्रयोगमा आउन थालेको ब्याड नै नराखी सिधै धान रोप मिल्ने ड्रम सिडर बीउ छर्ने सस्तो र सजिलो प्रविधितर्फ आकर्षण बढेको कचनकवल- ६ बालुवाडिका कृषक कालीबहादुर लिम्बूले बताए।

यस वर्ष ड्रम सिडर प्रविधिबाट २० विगाह चैते धान रोपिएको थियो, रोपेको धान मनग्यै फल्नो पनि। ब्याड र रोपणको खर्च बचत हुने भएपछि हिउँदे धान समेत २० विगाह क्षेत्रमा लाग्ने कार्य शुरु गरिएको प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकरण परियोजना धान सुपर जोनका प्रमुख धनबहादुर थापा मगरले बताए।

धान सुपर जोन क्षेत्रमा अहिले दुई हजार दुई सय हेक्टरमा धान खेती हुँदै आएको छ। चैते धान मात्र दुई सय हेक्टरबाट बढेर एक हजार हेक्टरमा खेती गर्न थालिएको छ। तर, धान राम्रो उत्पादन गर्दै आएका किसानले धानको मूल्य नपाउँदा भने निराश बनेका धान सुपरजोन सञ्चालक समितिका अध्यक्ष नवराज भट्टराइले बताए।

राज्यले कृषि आधुनिकीकरणमा गरेको लगानीले पछिल्लो समय भूपाको धान उत्पादन बढेको छ। तर, बजार मूल्य उत्पादन लागतभन्दा कम भएपछि किसानहरु समस्यामा परेका छन्। कृषि क्षेत्रको विकास गर्न हो भने राज्यले बजारीकरणको समेत जिम्मा लिनुपर्ने किसानको भनाइ छ।

असार बित्तन लाग्यो, मनसुन शुरु भएन

भापा, असार १८। नेपालमा मनसुन प्रवेशको घोषणा भएको १३ दिन बितिसक्दा पनि अझै मनसुन पूर्ण सक्रिय भएको छैन।

जल तथा मौसम पूर्वानुमान महाशाखाले यही असार ५ गते मनसुन भित्रिएको घोषणा गरेको थियो। मनसुन सक्रिय नहुँदा देशभर गर्मी बढेको छ। नेपालको पूर्वी क्षेत्र हुँदै भित्रिएको मनसुन अझै पूर्ण सक्रिय हुनु तीन/चार दिन लाग्ने जल तथा मौसम पूर्वानुमान महाशाखाले जनाएको छ।

न्यून चापीय रेखा मध्य भारतमै रहेकाले मनसुन कमजोर भएको महाशाखाका मौसमविद् राजु प्रधानाङ्गले बताए। उक्त प्रणाली विस्तारै नेपालसम्म आई पुग्न तीन-चार दिन लाग्नेछ- मौसमविद् प्रधानाङ्गले भने। अहिले मनसुन कमजोर अवस्थामा रहेकाले हल्का र क्षणिक वर्षामात्र भएको बताइएको छ। तत्काल भारी वर्षाको सम्भावना नरहेको मौसम पूर्वानुमान महाशाखाले जनाएको छ।

काठमाडौँ उपत्यकामा विहान र साँफपख हल्का वर्षा हुने गरे पनि मध्यपहाडमा चर्को घाम लाग्ने र

दिउँसो बदली हुनेक्रम जारी छ। आंशिक बदली र घाम लाग्ने क्रमले गर्दा उपत्यकामा समेत बढी गर्मी महशुस गरिएको छ।

तीन दिनयता काठमाडौँ उपत्यकाको अधिकतम तापक्रम ३१ देखि ३२ दशमलव ५ डिग्री सेल्सियससम्म पुगेकोमा बुधवार ३१ दशमलव ८ डिग्री सेल्सियसमा भरिएको छ। यसअघि जेठ ३१ गते यो वर्ष कै बढी तापक्रम ३२ दशमलव ५ डिग्री सेल्सियस पुगेको थियो।

बुधवार राति देशभर सामान्य बदली रही केही स्थानमा हल्कादेखि मध्यम वर्षाको सम्भावना रहेको मौसम पूर्वानुमान महाशाखाले जनाएको छ। मध्य र पश्चिमको एक-

दुई स्थानमा भने भारी वर्षाको सम्भावना रहेको बताइएको छ।

त्यस्तै शुक्रवार देशभर सामान्य बदली रही देशको एक-दुई स्थानमा हल्कादेखि मध्यम वर्षाको सम्भावना रहेको मौसम पूर्वानुमान महाशाखाले जनाएको छ। नेपालमा सामान्यतया मनसुन प्रवेश गर्ने समय जुन १० हो। यस वर्ष १२ दिन ढिलो गरी मनसुन भित्रिए पनि अझै सक्रिय बन्न सकेको छैन।

नेपालमा साधारणतया: जुन १० देखि सेप्टेम्बर २३ सम्म चार महिनाको अवधिलाई दक्षिण एशियाली मनसुनको अवधि भनिन्छ। उक्त समयमा नेपालमा वार्षिक वर्षाको करिव ८० प्रतिशत वर्षा हुने गर्छ।

नेपालमा प्रतिबन्धित औषधि बरामद

भद्रपुर, असार १८। नेपालमा प्रतिबन्धित भारतीय ओरियन्स कम्पनीको औषधि भित्रिने क्रम नरोकिएको पाइएको छ।

भापाका स्थानीय युवा-युवतीलाई प्रयोग गरेर नेपाली बजारमा भित्र्याउने ओरियन्स कम्पनीको आयुर्वेदिक औषधि भापाका सीमावर्ती नाकाबाटै भित्रिने गरेको पाइएको हो। प्रहरी कार्यालय भापाबाट खटिएको सादा पोशाकका प्रहरी टोलीले मेचीनगर नगरपालिका- ६ फोहोर मैला भन्ने स्थानबाट अन्दाजी पाँच लाख मूल्य बराबरको ओरियन्स कम्पनीका औषधि बरामद गरेको प्रहरी कार्यालय भापाका प्रहरी नायव उपरीक्षक महेशकुमार श्रेष्ठले जानकारी दिए।

प्रहरीका अनुसार भारतबाट अवैध रूपमा नेपाल भित्र्याइएका ओरियन्स कम्पनी लेखिएको विभिन्न किसिमका दुई कार्टुन औषधि बरामद भएको हो। बरामद गरिएका औषधिको बजार मूल्य अन्दाजी पाँच लाख रहेको प्रहरी नायव उपरीक्षक श्रेष्ठले बताए। बरामद गरिएको औषधि आवश्यक कारवाहीको लागि औषधि व्यवस्था विभाग विराटनगर पठाउने उनले बताए।

पछिल्लो समयमा ओरियन्स कम्पनीका भारतीय एजेन्टरहरूले नेपाली युवायुवतीलाई रोजगारीको प्रलोभनमा पारेर अवैध रूपमा औषधि भित्र्याउने गरेको प्रहरी स्रोतको दावी छ। भारतीय एजेन्टरहरूले भापाका विभिन्न स्थानमा आएर नेपाली एजेन्टरमाफत यस्तो अवैध कारोबार सञ्चालन गर्दै आइरहेका छन्। यस्तो अवैध कारोबार रोक्न प्रहरीले सीमाक्षेत्रमा ती कम्पनीका औषधि बरामद गरे पनि भित्रिने क्रम अझै रोकिएको छैन।

सीमाक्षेत्रबाट अवैध रूपमा नेपाल भित्रिने औषधि मात्र नभएर अन्य तस्करीका गतिविधि रोक्न प्रहरीले जिल्लाभर अभियानै शुरु गरिसकेको प्रहरी कार्यालय भापाका प्रहरी उपरीक्षक (एसपी) दिनेशकुमार मैनालीले बताए। 'प्रहरी भारतीय औषधि भित्र्याउने गिरोहको खोजीमा लागि परेको छ' -एसपी मैनालीले भने- 'पक्राउ परेपछि त्यस्ता व्यक्तिलाई कानून वर्मोजिम कारवाही गर्न प्रहरी पछि हट्नेन'।

अध्यारोमा बस्ने मोबाइल चलाउँदा समस्या

आजभोलिका मानिसहरूका लागि मोबाइल पानी जतिकै जरूरी भइसकेको छ। मोबाइल बिना एकाँछिन पनि बस्न सक्दैनन् आमभोलिका युवापुस्ता। अधिकांश मानिसहरू मोबाइल त्यो पनि स्मार्टफोनको व्यापक प्रयोग गर्ने गर्दछन्। त्यसमध्ये पनि कतिपय यस्ता मानिसहरू हुन्छन् जो सुलभन्दा अघि अंधारोमा वा रातको समयमा स्मार्टफोनमाफत काम गर्ने गर्छन्। जसबाट आँखा र मस्तिष्कमा नराम्रो असर पर्ने विज्ञहरू बताउँछन्। अनुसन्धानले अंधारोमा स्मार्टफोन चलाउनु खतराजनक हुने बताएका छन्।

अंधारोमा स्मार्टफोन चलाउँदा हुने हानीहरू:
आँखाको ज्योतिमा कमी आउनु
राति सुत्नुअघि मोबाइल चलाएमा आँखाको रेटिनामा गम्भीर असर पर्छ। अमेरिकी मस्कुलर डिजेनेरेशन फाउन्डेसनका अनुसार यसबाट आँखाको ज्योति कमजोर हुन जान्छ।

निद्रामा कमी आउनु
रातको समयमा सुत्नुअघि मोबाइल चलाएको खण्डमा शरीरमा मेलोटोनिन नामक हर्मोनमा कमी आउन थाल्छ। हार्भड युनिभर्सिटीले गरेको अनुसन्धानका अनुसार शरीरमा मेलोटोनिन हर्मोनको कमी आएमा राति अवेरसम्म निद्रा नलाग्ने समस्या आउँछ।

तनाव बढ्ने
युनिभर्सिटी अफ ओरसेप्टर बेलायतले गरेको अध्ययनले राति अवेरसम्म स्मार्टफोन चलाएमा शरीरमा मेलोटोनिन हर्मोनको कमी आउँदा तनाव बढ्ने देखाएको छ।

मस्तिष्कमा असर पर्ने
राति अवेरसम्म स्मार्टफोन चलाएमा ब्रेन ट्युमर अर्थात् मस्तिष्कको क्यान्सर पनि हुन सक्छ। युनिभर्सिटी अफ बोर्डेक्स फ्रान्सले गरेको एक अध्ययनले यसबाट मस्तिष्कको स्मरणशक्तिमा पनि असर पार्ने देखाएको छ।

थकान महशुस हुने
राति अवेरसम्म मोबाइल चलाएमा शरीरले पूरा निद्रा पाउन सक्दैन। यसले दिनभर नै थकानको महशुस भइरहन्छ।

स्लूकोमा
राति अवेरसम्म मोबाइलको प्रयोग गर्नाले मस्तिष्कसम्म सन्देश लैजाने अष्टिक नभन्ने (स्नायुमा असर पर्छ)। यसबाट स्लूकोमा नामक रोगको शिकार हुन सकिन्छ।

आँखाको सिलियरी मांसपेशीमा असर पर्ने
राति लामो समयसम्म मोबाइल चलाएमा त्यसले आँखाको सिलियरी मांसपेशीमा असर पर्दछ। जसले आँखाको फोकस गर्न सक्ने शक्ति कमजोर हुन्छ। र आँखालाई कुनै कुरामा फोकस गर्न समस्या आउँछ।

आँखा रातो हुने
राति लामो समयसम्म मोबाइल चलाएमा मोबाइलको प्रकाशले आँखामा असर गर्छ। जसबाट आँखा रातो हुने समस्या देखिन्छ।

डार्क सर्कल
राति अवेरसम्म मोबाइल चलाएमा यसबाट आँखा दबाव पर्ने जान्छ। यसबाट डार्क सर्कलको समस्या देखिन सक्छ।

यस बाहेक पनि मोबाइलको अत्यधिक प्रयोगले हामीलाई धेरै नै हानी पुऱ्याइरहेको हुन्छ। फोनलाई पाइन्टको खल्तीमा सकेसम्म नराख्नु यसले तपाईंको प्रजनन् क्षमता घटाउँछ। मोबाइललाई मुटु नजिक पनि नराख्नु यसले मुटुको धड्कनलाई प्रभाव पार्छ।

धातुका कोठाहरू जस्तो कि गाडी, एलिभेटर, हवाईजहाज, रेल आदिमा मोबाइलबाट निस्कने रेडियसनको परिमाण बढ्ने हुँदा यस्तो स्थानमा मोबाइल प्रयोग नगर्नुहोस्।

इयरफोन, हेडसेटको प्रयोग नगर्नुस् किनभने यसबाट निस्कने रेडियसनको प्रभाव कान नजिक मोबाइल फोन त्योउटा हुने रेडियसनको प्रभावभन्दा तीन गुणा बढी हुन्छ।

गर्भवती हुँदा मोबाइल फोनको प्रयोग नगर्नुहोस्। किनकि यसको असर विकसित हुँदै गएको बच्चामा इलेक्ट्रोम्याग्नेटिक रेडियसनले नराम्रो असर गर्न सक्छ। पन्ध्र वर्षभन्दा कम उमेर समूहका बालबालिकालाई मोबाइलफोन चलाउन नदिनुहोस् किनभने यसले उनीहरूको विकसित मस्तिष्कमा रेडियसनले धेरै नराम्रो प्रभाव पार्छ।

बालबालिकाको मृत्युको दोस्रो कारण मस्तिष्कको क्यान्सर (ट्यूमर) भइसकेको छ र यसो हुनुको पछाडि मोबाइलको अत्यवस्थित प्रयोग हो।

मोबाइल फोनलाई भर्खर जनिमाएका बच्चादेखि टाढा राख्नुहोस्। बालबालिकाको तालु पातलो हुने हुँदा रेडियसन उनीहरूको मस्तिष्कबाट छिटो प्रसारण भई मस्तिष्क क्यान्सरको सम्भावना बढाउँछ।

मोबाइल फोनको रेडिएसन खतरनाक
मानिसको जीवनको अभिन्न अंग बनिसकेको मोबाइल फोनको रेडिएसनवारेमा तपाईंलाई कति थाहा छ त ? मोबाइलको प्रयोगमा अभ्यस्त हुनेहरूले रेडिएसनवारेमा पनि ज्ञान राख्नु जरुरी छ। यो रेडिएसन कैयौँ किसिमको हुन्छ, भने यसले नै मानिसलाई विरामी पनि बनाउन सक्छ।

आधुनिक जीवनशैलीमा मोबाइल फोन सबैभन्दा बढी प्रयोग हुने वस्तु भइसकेको छ। हामी मोबाइलविना थोरै समय पनि रहन सक्दैनौं। तर, तपाईंले कहिले यी मोबाइल फोनबाट निकाल्ने रेडिएसनबारे जान्नुभएको छ ? जसले केवल वातावरणमा रहने पशुपक्षी मात्रै होइन मानिसको

स्वास्थ्यमा पनि गम्भीर असर पुऱ्याउँछ।

रेडिएसनबाट कसरी जोगिने ?
साधारणतया हामीले प्रयोग गर्ने मोबाइल फोनमा एक विशेष प्रकारको तरङ्ग (इलेक्ट्रो म्याग्नेटिक रेडिएसन) निकल्छ। जसलाई आम जनजीवनका लागि हानिकारक मानिन्छ। मोबाइल रेडिएसनबाट मानसिक असरसहित कैयौँ घातक विरामी हुने आशंका गरिन्छ। यदि तपाईं आफ्नो मोबाइल फोनको रेडिएसन थाहा पाउन चाहनुहुन्छ भने यसका लागि मोबाइलबाट ८२०७३ डायल गर्नु जरुरी हुन्छ।

यो नम्बर डायल गरेपछि मोबाइलको स्क्रिनमा रेडिएसन सम्बन्धी जानकारी देक्न सकिन्छ। यसमा दुई किसिमबाट रेडिएसनको स्तर देखाइन्छ। एक 'हेड' र अर्को 'बडी'। हेड अर्थात् फोनमा कुराकानी गर्ने क्रममा मोबाइल रेडिएसनको स्तर के हो र बडी अर्थात् फोनको प्रयोग गर्ने क्रममा या गोजीमा राखेका वेला रेडिएसनको स्तर कति हुन्छ भन्ने यसबाट थाहा पाउन सकिन्छ।

कति हुनुपर्छ मोबाइलको रेडिएसन ?
भारतको सञ्चार तथा सूचना प्रौद्योगिक मन्त्रालयको 'स्पेसिफिक एक्सपोजन रेट' (सार) का अनुसार कुनै पनि स्मार्टफोन, ट्याबलेट या अन्य स्मार्ट डिभाइसको रेडिएसन १.६ वाट प्रति किलोग्राम भन्दा माथि हुनुहुँदैन। शरीरबाट डिभाइसको १० मिलिमिटरको दूरीमा पनि यही नियम लागू हुन्छ। यदि फोनमा कुराकानी गरिरहँदा या गोजीमा राखेका वेला तपाईंको डिभाइसले रेडिएसनको यस सीमालाई पार गरेमा यो तपाईंको स्वास्थ्यका लागि खतरनाक हुन सक्छ।

के हो मोबाइल रेडिएसन ?
प्रविधि विशेषज्ञका अनुसार डिभाइसलाई रेडिएसनबाट पूर्णरूपमा मुक्त गर्न सकिँदैन। तर, केही समयका लागि यसबाट जोगिन भने सकिन्छ। विशेषज्ञका अनुसार फोनलाई चार्जमा राखेर कहिले पनि कुरा गर्नुहुँदैन। यसवेला मोबाइल रेडिएसन १० गुणामम्म बढ्न पुग्छ। सिगनल कमजोर हुँदा या ब्याट्री डिस्चार्ज हुँदा पनि कल गर्नु हुँदैन। यस क्रममा पनि रेडिएसन स्तर बढेको हुन्छ।

चार्ज भएका वेला, बोल्न आवश्यक परेका वेला इयरफोन या हेडफोनको प्रयोग गर्नुहोस्। यसले शरीरमा रेडिएसनको असर कम पार्छ। मोबाइलको रेडिएसनको मानक अधिकतम १.६ वाट प्रतिग्राहकमा भन्दा बढी हुनुहुँदैन। तर, नेपाली बजारमा कुनै अनुगमन बिना जस्ता पनि स्मार्टफोन भित्रिने क्रम जारी छ। रेडिएसनको स्तर मापन नगरी नै नेपालमा चीन र भारत तथा तेस्रो मुलुकबाट जुनसुकै मोबाइल फोन घमाघम आइरहेका छन्।

नेपालद्वारा चीन पराजित

भापा, असार १८। एसीसी यू-१९ इस्टर्न रिजन क्रिकेटमा नेपालले चीनलाई पराजित गर्दै प्रतियोगितामा उत्कृष्ट शुरुवात गरेको छ।

म ल े ि स य ा क ा े
बालालम्पुरस्थित किनारा ओभल क्रिकेट मैदानमा बुधवारबाट भएको समूह चरणको आफ्नो पहिलो खेलमा नेपालले चीनलाई १० विकेटले पराजित गर्दै प्रतियोगितामा उत्कृष्ट शुरुवात गरेको हो।

टस हारेर पहिले ब्याटिङको निम्तो पाएको चीनले नेपाललाई ५४ रनको सामान्य लक्ष्य दिएको थियो। ५४ रनको विजयी लक्ष्य बोकेर मैदान उत्रेको नेपालले पाँच ओभरमा कुनै पनि विकेट नगुमाउँदै पूरा गर्‍यो।

नेपालको लागि पवन सर्राफले सर्वाधिक ४६ रनको योगदान दिए। उनले २१ बलमा तीन छक्का र छ चौकाको मदतमा ४६ रन बनाएका हुन्। त्यस्तै रिट गौतमले अर्धजित १० रन जोडे। जीतसँगै नेपाल एक खेल अगावै

सेमीफाइनलमा प्रवेश गरेको छ। पराजित चीन भने प्रतियोगिताबाट बाहिरिएको छ। समूह चरणमा दुई खेल खेलेको चीन दुवै खेलमा पराजित भएपछि प्रतियोगिताबाट बाहिरिएको हो। पहिलो खेलमा चीन सिंगापुरसँग पराजित भएको थियो।

त्यसअघि पहिले ब्याटिङ गरेको चीन २३ दशमलव १ ओभरमा सबै विकेट गुमाउँदै ५३ रनमा समेटिएको थियो। चीनका लागि लियाङ्ग चेन र गुओहाओले समान १३/१३ रन जोड्नु बाहेक अन्यले दोहोरो अर्ध बटुल सकेनन्।

बलिङतर्फ नेपालका सागर ढकाल एक्केले ६ विकेट लिँदा तिलक भण्डारीले ३ तथा कमल सिंह ऐरीले १ विकेट फारे। नेपालले समूह चरणको अन्तिममा सिङ्गापुरसँग खेल्ने कार्यक्रम छ।

मृगौला पीडितलाई निर्वाह भत्ता

इलाम, असार १८। इलामको देउमाई नगरपालिकाले मृगौला रोगीलाई निर्वाह भत्ता उपलब्ध गराउने भएको छ।

मृगौलाले काम नगर्ने भएर प्रत्यारोपण गराएका विरामीलाई नगरपालिकाले निर्वाह भत्ता दिने भएको हो। नगरप्रमुख सूर्यप्रसाद पोखरेलले सो भत्तास्वरूप मासिक रू. तीन हजार पाँच आगामी साउन महिनादेखि उपलब्ध गराउने जानकारी दिए।

यस सम्बन्धी निर्णय नगरसभाले गरेको नगरपालिकाका कार्यकारी अधिकृत प्रेमप्रसाद दाहालले बताए। मृगौला पीडितका परिवारले उपचार गराउन नै धेरै रकम खर्च गर्नुपर्ने र विरामीको हेरचाहमा अधिकांश समय बिताउनु परेपछि आर्थिक भार बढ्ने भएकाले सहयोग गर्न लागिएको कार्यकारी अधिकृत दाहालले बताए।

नेपाल सरकारले पनि दीर्घरोगीलाई उपचार खर्च भनेर यसअघि नै रू. एक लाख सहयोग गर्ने निर्णय गरिसकेको छ।

तपाईंहरूको आफ्नै पत्रिका

मोफसलको सर्वाधिक लोकप्रिय राष्ट्रिय दैनिक

पूर्वाञ्चल दैनिक

प्रेस काउन्सिल नेपालद्वारा 'क' श्रेणीमा वर्गीकृत वित्तमोडबाट विगत २०५२ सालदेखि निरन्तर प्रकाशन हुँदै आएको यस दैनिकमा राहदागी हराएको सूचना, जन्मदिनको शुभकामना, श्रद्धाञ्जली/समवेदना, सरकारी सूचना लगायत विज्ञापनहरू प्रकाशन गर्न तथा ग्राहक बन्न एवम् कुनै गुनासो या सल्लाह,सुझाव भए सदैव हामीलाई सम्बन्धनाहोला।

केन्द्रीय कार्यालय बित्तमोड-१, अतिथिसदन छेउ (समाचार शाखा: ०२३-५४१००२ / विज्ञापन तथा प्रशासन : ०२३-५४००४४) व्यवस्थापक: ९८४४६२०९५ / कार्याकारी व्यवस्थापक : (९८४२६३४७४० / ९८१६९८०१७), शनिश्चरे-अर्जुनधारा, खुनुवावारी (अमित खम्बू : ९८४४६६५७८ / ९८०६०९५८४४), पर्वेज आलम (९८१७०३५४४२ / ९८२६२६२६५०), मेघबहादुर राई (९८१५९९००३३, काँकरभिट्टा बाहुनडाँगी/पानीकोटी: राजकुमार शर्मा (९८६३७५५५५ / ९८०७९९३०२३), धुलावारी: सुमन बस्नेत ९८१५९९३६३३ / ९८४४६९९४६७, लक्ष्मीपुर/दुर्गापुर: पूर्णबहादुर कटुवाल (९८५२६७६९२२), चारपाने: विनोद पाण्डे (९८५२६५५२९९), धैलाडुब्बा-डाँगीवारी: तुलसीप्रसाद निरौला (९८१६०४९६४६), सुर्जुङ: तीर्थराज खरेल (९८४२६७३५४), ऋषि लामिछाने (९८०६०२५०२४), माईधारे: विश्ववीप पुस्तक पसल (०२३-४१००३१, ९८१७९२६८०), बुधे: शान्तिराम बस्नेत (९८४२६५७२८३, ९८१७०६८९३७), फिर्लाफिर्ले पाँचगाछी: नारायण शिवाकोटी (९८१७०००२५४), धरमपुर: हरि ढकाल (९८४२६२२२८६), केरखा: उमानाथ भण्डारी (९८५२६७०६३१), दमक: डीवी बस्नेत (९८१६०८२५९), माधव ढकाल (९८५२६७५६२२), उलावारी: आशिष भुजेल ९८२२३३३५४७, पाङ्गुवाणी/मंगलबारे/नेउरीया: गोकुल दाहाल (९८२५७५३४६९), गौरादह: विवेक घिमिरे (डण्डी) (९८५२६७३३४८), हर्कटे, कन्याम: खगेन्द्र शिवाकोटी (९८४२६७३३९), षोडाङ: दिलीप खत्री (९७४३००९४७७) उदयपुर: गणेश उप्रेती (९८४२६३७९१३), भद्रपुर-चन्द्रगढी-पृथ्वीनगर: पार्थ मण्डल (९८४२६७३०९), बुधबारे: रामचन्द्र भट्टराई (९८४४६०९३७७), टक विकल्प (९८४२६५५८०७), होम्से: नारायण अर्वाल (९८०६०२४०३ / ९८४२६७३७३१०), दानावारी इलाम: सुष्मा राई (९८१७०४२६२०२), इलाम/ भालुफोडा, कृतिडाँडा, कोल्बुङ: गणेश अर्वाल (९८५२६८०३४४ / ९७५२६०५३४४), हर्कटे, कन्याम: खगेन्द्र शिवाकोटी (९८४२६७३३९), इलाम छिप्टाटार, फिक्कल: मनकामना पुस्तक पसल - यादव घिमिरे (मो. ९८०७९६७९९९), इलाम: जौबारी, गोदक: रोम अधिकारी (९८४२७२७६२), इलाम गोदक धर्ममणि गौतम - ९८४२७४४७५६, इलाम नगरपालिका: विष्णु भट्टराई/ सञ्जिवनी आयुर्वेद औषधि पसल (०२७-५२१४९० / ९८६२६३७७६२), पुवाखोला नुतन दुलाल ९८५१०२३७६ / ९८४२६२७५६०, बर्त/सुनमाई/ शान्तिनगर: विपिन विक (९८१६९४५९९२ / ९८६२६९६६४६), पथरी: नीलम थापा (कामना पुस्तकपसल (०२१-६९११८८ / ९८४२०४७६५६), मोरङ्ग बेलवारी किशोर भण्डारी (९८६२०६२०६२ / ९८५१९६५५५६), इटहरी: तेज वन विश्ववासी ९८०४०५७४३, धरान: शैलेन्द्र दाहाल (धरान न्युज सेन्टर) ०२५-५२२६८६६ / ९८४२०६०९४८, ताप्लेजुङ: बसन्त लिम्बू (९८४४६३२२३५), दुर्गाप्रसाद पाँडेल (९८४२६५२७३३) भारत शिलगढी, दार्जीलिङ: मानिक कुन्दु (+९१९८००३६०००६), राँके: दुर्गाप्रसाद चौलागाई (९८०६७०७०७), घुर्तिसे पञ्चमी: युद्धबहादुर बोहोरा (९८१३७५७०६), विराटनगर: चन्दन राय (९८१२३२६२९८)